

EDITORIAL

Maghiusa batok sa Anti-Terror Bill! Ibagsak ang rehimeng US-Duterte!

Sa mando ni Rodrigo Duterte ug sa iyang National Task Force to End Local Communist Armed Conflict (NTF-ELCAC), giratsada sa mga alipures sa rehimen ang pagbalaod sa Anti-Terror Bill niining milabayng pipila ka adlaw. Nasumite na kini aron pirmahan ni Duterte.

Pinaagi sa Anti-Terror Bill, mamahimong hingpit na ang balaod militar ni Duterte, bisan og wala kini pormal nga gideklara. Pagakuptan niini ang lapad nga gahum aron ipailalum sa pagpaniktik, pagpangaresto ug malungtarong pagbilanggo sa kinsamang ilhon niyang "terrorista."

Labaw nga pakusgon sa maong sugyot balaodnon ang pagpanumpo sa mga organisasyon ug indibidwal nga dugay nang giinitan ni Duterte ug sa AFP nga "CPP/NPA supporter" tungod sa ilang walay-kapuol nga pagbutyag, pagbatikos ug pagbatok sa korapsyon, pasismo ug pagkapapet sa mga langyaw, ug tungod sa ilang pagpanalipod sa demokratikong interes sa katawhan.

Pinakabulnerable sa maong balaod ang masang mamumuo ug kabus, ug ang masang mag-uuma, mga Lumad ug Moro nga maoy pinakasagad nga nakasinati og pagpangabuso sa gahum sa mga sundalo ug pulis.

Hilabihan nga gikasilagan sa katawhan kung paunsa giyatakan sa mga alipures ni Duterte ang mga proseso sa kongreso aron papas nga ipasa ang Anti-Terror Bill nga wala na girepaso ug giamyendahan. Kadigwaon sila nga giuna pa niya kini ug gibalewala ang mga panawagan sa katawhan alang sa libheng *mass testing* ug uban pang lakang medikal atubangan sa pandemyang Covid-19.

Gipasasan ni Duterte ang Anti-Terror Bill ug sa iyang hunta nga

gilangkuban ni Delfin Lorenzana, Eduardo Año ug Hermogenes Espiron nga parehong mga kanhing upisyal militar ug mga suluguon sa imperyalismong US. Tumong nilang konsolidahon ang pasistang paghari atubangan sa malukpanong kagutom, kalisud ug sa nagbukal nga kasuko sa katawhan sa militarista ug palpak nga pag-atubang sa rehimeng Duterte sa Covid-19. Gusto ni Duterte og dugang mga gahum sa balaod militar aron hadlukon ug pahilumon ang katawhan apan nahadlok siyang dayag kining ideklara sa kabalakang ipadilaab niini ang labaw pang kasuko ug protesta.

Ang pag-agpas nga himuong balaod ang Anti-Terror Bill kabahin usab sa pakighangyoay sa gubyernong US, bugti sa kasabutan aron makapalit si Duterte ug ang AFP og bag-ong mga helikopter, mga kanyon, *rocket*, misayl ug uban pang

mga armas. Kadungan usab niini ang "pagsuspinde" niadtong Hunyo 2 sa pagbasura sa Visiting Forces Agreement sigon sa rekomendasyon sa iyang mga upisyal militar aron hatagag dalan ang pagsulod sa mga barko ug sundalong Amerikano sa Pilipinas, isip kabahin sa padayon nga pagsuporta sa US sa brutal nga "kontra-insurhensiya" ug gyerang pagpanumpo sa AFP.

Sa mga milabayng tuig, hinay-hinay na nga gilatang ni Duterte ang rehimeng balaod militar pinaagi sa 950 ka adlaw nga balaod militar sa Mindanao, Memorandum Order 32, Executive Order 70 nga nagtukod sa NTF-ELCAC, ug bag-ohay lang, ang pag-angkon sa gitawag og "emergency powers" batok kuno sa Covid-19.

Gusto niyang dihadiha dayon nga mabalaod ang Anti-Terror Bill aron hingpit nga palig-onon ang pasismo nga malampuson niyang napahamtang pinaagi sa militaristang lockdown sa Covid-19 ug palugwayon ilalum sa "bag-ong normal" ang mga tsekpyont, pagpamig-ot ug pagkontrol sa populasyon. Ginahimo kini

sa takuban sa pagpugong sa pandemya apan sa pagkatinuod nagasilbi sa pagpakusog sa militaristang paghari ug pag-asdang sa iskema aron tukuron ang pasistang diktadurya.

Nahisukip sa Anti-Terror Bill ang hilabihan ka lubog ug malangkubon nga pagpatin-aw sa "terorismo" ug "pagsuporta sa terorismo" aron magsilbi isip lapad nga kutay aron iarya sa katawhang Pilipino ug sa ilang mga demokratikong pwersa. Ginahatagan niini og gahum ang militar ug pulis nga presohon og 14-24 ka adlaw ang kinsamang akusahan nilang "terorista" bisan walay mandamyento ug walay kaso, sukwahi sa batakang katungod sa *writ of habeas corpus*. Grabe pa, gihikaw niini ang unsamang tulubagon sa militar o pulis nga siguradong magresulta sa labaw pang pag-abuso sa gahum.

Sa niaging mga tuig, walag tuo ang pag-akusa sa AFP ug PNP sa mga organisasyon, kritiko ug personahe isip mga "communist front" o "sumusuporta" o "naka-ugnay sa Partido Komunista ng Pilipinas at Bagong Hukbong Bayan." Mga panatikong anti-komunista sila nga pula ang

pagtan-aw sa kinsamang makita nila nga mibarog sa pagpanalipod sa interes, kaayuhan ug katungod sa mga dinaugdaug ug pinahimuslan. Labaw pa king pagrabehehon sa gisumiteng sugyot balaodnon.

Ginagamit ni Duterte ang "anti-terorismo" aron ilaron ug ipadawat sa katawhan ang mga mapanumpuon nga balaod nga moyatak sa ilang batakang mga katungod. Sa milabayng mga tuig, ginapagawas sa mga pasista nga mga "terosita" ang mga komunista, rebolusyonaryo ug bisan ang mga aktibista. Samtang ang mga komunista, sama sa tanang mibarog alang sa demokrasya, ang lakip sa pinakamilitanteng kaaway sa paggamit sa terorismo aron lisangon ug hadlukon ang katawhan.

Sa aktwal, ang pinakadaking terorista karon sa Pilipinas walay nagmando sa pagpatay sa napuloan ka libo sa pekeng *drug war* ug nagmando sa paggun-ob sa Marawi City. Siya ang nagmando sa pulis ug militar nga ipatuman ang mga reyde sa mga baryo ug pagmasaker sa mga mag-uuma. Siya usab ang nagmando sa malukpanong pagpangaresto, okupasyon sa mga barangay, paggamit og mga helikopter para sa teroristang pagpamomba ug uban pang pasistang krimen.

Gunit ang absolutong gahum, dahumon na kay Duterte ang mas grabe pang mga porma sa korapsyon, hingpit nga pagsurender sa soberanya sa imperyalismong US ug China, paglubong sa nasud sa utang, pagpahamtang og dugang nga buwis, paglansang sa suhulan, pagpabor sa langyawng mga kapitalista, pagwaldas sa pondo aron ipalit sa mga *fighter jet*, helikopter ug mga bomba, ug pagpahamtang sa mas grabe pang palisiyang neoliberal nga labaw pang magpaliud sa katawhang Pilipino.

Kalayo sa lapad nga kasuko sa katawhan ang gisugnuran ni Duterte sa pagduso niini sa Anti-Terror Bill taliwala sa pandemyang Covid-19. Ang pasismo ug korapsyon sa rehimen sa niaging mga bulan—gikan sa dili panglawas nga militaris-

"Maghiusa..." sundi sa panid 3

Bolyum LI Ihap 11 | Hunyo 7, 2020

Ang *Ang Bayan* ginapagawas sa pinulongang Pilipino, Bisaya, Iloco, Hiligaynon, Waray ug Ingles. Nagadawat ang *Ang Bayan* og mga kontribusyon sa porma sa mga artikulo ug balita. Ginaawhag usab ang mga tigbasa nga magpadangat og mga puna ug rekomendasyon sa pagpalambo sa atong mantalaan.

 [instagram.com/prwcnewsroom](https://www.instagram.com/prwcnewsroom)

 [@prwc_info](https://twitter.com/prwc_info)

 cppinformationbureau@gmail.com

Unod

Editoryal: Maghiusa batok sa Anti-Terror Bill!

Ibagsak ang rehimeng US-Duterte	1
Opensiba sa BHB-Bukidnon	3
"Suspensyon" sa terminasyon sa VFA	3
Protesta batok sa Anti-Terror Bill	4
Pagpalit sa kahimanang medikal	4
10 ka lakang kontra kadaut	5
Mga drayber gipreso	6
6 ka OFW, gitagad nga daw basura	6
Kababayan-an, hago ilalum sa lockdown	7
Pagkibhang sa buwis ang "donasyon"	8
Sosyalismo ug pag-atiman sa panglawas	9
Utang sa nasud, mikabat na sa P8.7T	9
Panawagan ni Pope Francis	9
"Dili ko makaginhawa"	10
2 ka lider masa, gipatay sa Eastern Visayas	11
Mga bakak sa AFP	11
P25M, giwaldas sa operasyong militar	11
100 ka Lumad, giaresto	12
Komboy sa ICRC, gipig-ot	12
Mga opensiba sa CPI-Maoist	12
Buhian si Huzaifa Halabiya Bader!	12
Madugoong rekord sa Elbit System	12

Ang *Ang Bayan* ginamantala duha ka hugna matag bulan sa Komite Sentral sa Partido Komunista ng Pilipinas

2

Hunyo 7, 2020 ANG BAYAN

tang lockdown ngadto sa pagpahunong sa operasyon sa ABS-CBN, ang pag-aresto sa mga kritiko ug mga drayber sa dyip, pagpamomba sa mga komunidad sa kabanikanhan, pag-aresto sa mga tsekpoynt ug bangis nga pagsilot sa napuloan ka libo, sa pagpatay sa lider-kabus nga si Carlito Badión, ang maanomalyang pagpalit sa mga gamit pangkaluwasan ug kahimanan nga sobra ang patong sa presyo ug pagkawkaw sa binilyong pondo sa panahon sa emerhensiya—ang labaw pang moigting oras nga pirmahan ni Duterte ang Anti-Terror Bill.

Ginaawhag sa Partido ang tanang demokratikong sektor—ang mga mamumuong panglawas, mga drayber, kababayan-an ug mga bata, mga tawong-midya, mga artista ug mamumuong pangkultura, mga magtutudlo ug empleyado sa guberno, mga kabatan-onan ug estudyante, mga personalidad sa telebisyon ug sine, gagmayng propesyunal, tawong-simbahan ug tanang mamumuo, mag-uuma, kabus sa kasyudaran ug walay panginabuhian—nga maghiosa ug hugpungon ang tanan nilang mulo ug baruganan.

Natukmod ang katawhang Pilipino nga molihok. Kinahanglan nilang iduso ug panalipdan ang ilang mga katungod ayha kini hingpit nga ihikaw sa pasistang rehimen. Kinahanglang mag-organisa ang katawhan. Kinahanglang iduso nila ang kagawasan sa midya ug ang katungod sa pagpamahayag. Kinahanglan silang mosukol ug subsub nga magprotesta.

Kinahanglan silang molihok sa ilang mga kampus ug komunidad, sa mga pabrika ug upisina, sa mga simbahan ug parke, ug panalipdan kini isip sona sa kagawasan, kung asa nila pwedeng hugpungon ang kusog sa katawhan. Kinahanglang paspas nilang iandam ang ilang han-ay, pukawon ang tibuk katawhan, palig-onon ang ilang determinasyon nga makigdasmag sa anti-demokratikong mga pwersa sa rehimen hangtud nga maibasura ang Anti-Terror Bill o hangtud mapalagpot si Duterte. AB

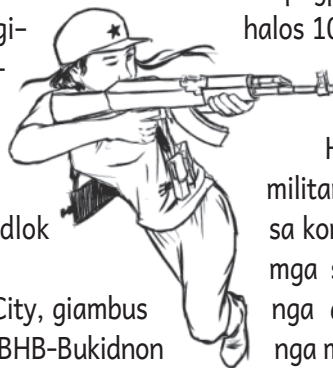
Tsekpoynt sa abusadong pulis, gipabusikaran sa BHB-Bukidnon

Gipabusikaran og granada sa Bagong Hukbong Bayan (BHB)-Bukidnon ang mga elemento sa First Bukidnon Police Mobile Force Company nga nagbantay sa tsekpoynt sa Barangay Cabulohan, Cabanglasan niadtong Hunyo 1. Duha ka pulis ang nasamdan sa opensiba.

Pagka-ugma, gipabusikaran sa usa pa ka yunit sa BHB ang mirespondeng mga pulis sa insidente.

Kaabag sa mga sundalo ang mga pulis sa pagkurdon ug pagpamig-ot sa mga mag-uuma ug Lumad sa mga barangay sa Cabanglasan. Sila ang nagbantay sa mga tsekpoynt nga miharang sa nagabyaheng mga residente pagawas ug pasulod sa mga barangay aron mopalit og pagkaon ug magbaligya og mga produktong agrikultural. Gikumpiska nila ang ilang gipangpalit nga suplay kuno sa BHB. Nagbunga ang maong tsekpoynt og kalisud ug kahadlok sa mga residente.

Sa Malaybalay City, giambus sa usa ka yunit sa BHB-Bukidnon

ang nag-operasyong mga sundalo sa 8th IB sa Sityo Bendum, Barangay Busdi, Malaybalay City niadtong Mayo 19. Duha ka sundalo ang napatay ug tulo ang nasamdan.

Sa Palawan, gipabuthan usab sa usa ka yunit sa Bienvenido Vallever Command ang detatsment sa 18th Special Forces Company sa Mantayog Falls sa Barangay Bunog, Rizal niadtong ulahing semana sa Mayo.

Responsable ang yunit militar sa pagpamig-ot ug paghamlet sa halos 100 ka pamilya sa katutubong Palaw'an sa takuban sa pagtubag sa Covid-19.

Hugot nga ginakontrol sa militar ang lihok sa mga residente sa komunidad. Nanguna usab ang mga sundalo sa mga anti-sosyal nga aktibidad bisan sa kasikbit nga mga komunidad. AB

"Suspensyon" sa terminasyon sa VFA, dili katingalahan

DILI NA KATINGALAHAN ang "suspensyon" ni Rodrigo Duterte sa terminasyon sa Visiting Forces Agreement nga gipirmahan niya niadtong Pebrero 14.

Niadto pa lang, sayod na nga dili kini matuman. Gusto lang ni Duterte nga dugangan sa US ang pondo ug armas nga ginahatag niini sa iyang rehimen. Giatras kini ni Duterte human nga gitugutan siya sa US nga mopalit og bag-ong mga helikopter, misayl ug uban pang kahimanang militar nga nagkantidad og ₱75 bilyon.

Ang pag-atras sa pagbasura sa VFA kasumpay sa hinanaling mga plano sa US nga labaw pang pakusgon ang presensya niini sa South China Sea ug gamiton ang Pilipinas isip base sa operasyon.

Atubangan kini sa nagkagrabeng militarismo sa China ug pagpangandam sa US alang sa gyera.

Samtang nakapokus ang daghang nasud sa pagsumpo sa pandemyang Covid-19, nagkapuliki usab ang US sa pagpasubsub sa presensya niini sa South China Sea sa niaging tulo ka bulan. Niadtong Abril, duha ka beses kining nagpalawig sa dagkung warship sa kadagatan. Regular usab kining nagapalupad og mga jet fighter. Niadtong Mayo, nagpahigayon kini og pagbansay militar, kauban ang mga tropa sa Australia, sa lugar. AB

Protesta batok sa Anti-Terror Bill ni Duterte

Mibalik sa kadalanan ang gatusan ka aktibista human ang halos tulo ka bulang *lockdown* aron babagan ang sugyot balaodnon "kontra-terorismo" sa rehimeng Duterte. Naghugpong ang usa ka libong raliyista sulod sa University of the Philippines (UP)-Diliman sa Quezon City ug uban pa sa Laguna niadtong Hunyo 4 samtang ginratsada ang sugyot balaodnon sa ubos nga kapunungan. Aduna usay mga kalihukan niadtong Hunyo 5 sa Iloilo, Cebu Bacolod ug Butuan; ug niadtong Hunyo 6 sa Naga ug Legazpi. Kadungan usab ang daghang *online* nga porum ug protesta. Sa Cebu, gibungkag sa mga pulis ang malinawong protesta sa 40 ka aktibista ug gidakop ang walo kanila.

Una na nga naaprubahan sa Senado ang Anti-Terror Bill niadtong Pebrero sa botong 19 ka miuyon ug duha ka mibabag. Hulip kini sa kanhing Human Security Act ug nag-unod og mas bangis nga probisyon lambigit sa pagpangaresto nga walay mandamyento ug pagbilanggo sa kin-samang ginaila sa estado nga "terorista" o "nagasuporta sa terorismo." Hugot kining gibabagan sa katawhan bunga sa malangkubon nga depinisyon niini sa "terorismo" ug "terorista." Supak usab sila sa dugang nga gahum nga ihatag sa sugyot balaodnon sa mga pulis ug sundalo. Ang maong sugyot balaodnon ang gihulip sa mga unang gihaon sa mga kongresista ug ginaagpasan ni Duterte nga walay pag-amyenda. Naaprubahan kini sa Kongreso niadtong Hunyo 3 sa orihinal nga botong 173 ka miuyon, 31 ka mibabag, ug 29 ka *abstain*. Tungod sa pagbaha sa pagbabag, gibawi na sa pipila ka kongresista ang ilang pag-uyon sa sugyot balaodnon. Nidong Hunyo 6, 13 ka kongresista ang kinahanglang mopaling aron mapugngan ang pag-apruba niini sa Malacañang.

Nagkadaghang mga sektor ang nanawagan aron ibasura ang sugyot balaodnon. Nanguna dinhi ang mga nasudnon-demokratikong organisasyon ug demokratikong partido sa ubos nga kapunungan. Nagpadayag usab sa pagbabag ang mga organisasyon sa kabatan-onan, abugado, tawong-midya, mga tawong-simbahan, mga unibersidad sa Ateneo ug De La Salle, mga estudyanteng Moro, mga grupong sibiko, mga magtutudlo sa UP ug Far Eastern Univer-

sity, ug asosasyon sa mga pribadong eskwelahan. Aduna usay hiniusang pamahayag ang walo ka organisasyon sa dagkung negosyo, lakip ang Makati Business Club. Sa *internet*, mikaylap ang mga panawagang #JunkTerrorBillNow ug "Activists are not Terrorists" (Mga aktibista, dili terorista) sa han-ay sa mga artista sa telebisyon ug pelikula, musikero, atleta ug uban pang personalidad. Nagpadangat usab og kritisismo ang Human Rights Watch, kadungan sa United Nations Human Rights Office human niining gipagula ang taho mahitungod sa makalu-loy nga kahimtang sa katungod-tawo sa Pilipinas niadtong Hunyo 4.

Kadungan sa pagpabasura sa maong sugyot balaodnon, gipanawagan usab sa mga aktibista ang malukpanong pag-eksamen (#MassTestingNow), ug pagpalagpot kang Rodrigo Duterte (#OustDuterteNow).

Buhian ang Cebu 8

Mibundak ang batikos sa pagbungkag sa protesta sa Cebu ug ang suporta sa giarestong pito ka aktibista sulod sa kampus sa UP Cebu ug sa usa ka naglantaw lang. Giduso sa mga aktibista ug sa ilang mga tigsuporta nga bawal mosulod ang mga pulis ug sundalo sa kampus, gawas kung gitugutan kini sa unibersidad, sigon sa kanhing mga kasabutan. **AB**

Maanomalyang pagpalit sa kahimanang medikal, nabutyag

NABUTYAG NIADTONG NIAGING bulan ang maanomalyang pagpalit sa rehimeng Duterte sa hilabihan ka mahal nga mga kahimanang medikal. Pinakaulahi niini ang 10 milyong *protective personal equipment* o PPE set nga gipalit niini gikan sa usa ka wala ginganlang kumpanyang Chinese sa presyong P1,800 kada set o P20 bilyon sa kinatibuk-an. Kasagarang makapalit og PPE sa presyong P400-P1,000 kada set.

Sukad Marso, nagwaldas na ang rehimen og P21.8 bilyon sa pagpalit sa gibanabanang 11 milyong PPE set. Gibanabanang P10.8 bilyon hangtud P17 bilyon niini ang napadulong sa bulsa sa mga korap nga upisyal sa rehimen ug mga kasosyo nilang kapitalista sa pagpalit pa lamang sa PPE.

Napugngan niadtong milabayng bulan ang planong pagpalit sa rehimen sa mga *polymerase chain reaction* (PCR) machine nga nagkantidad og P4.3 milyon kada usa ug mga *swab test kit* nga nagkantidad og P1,600 kada usa gikan sa Omnibus Bio-Medical Systems Inc. nga ginapaimbestigahan karon tungod sa paghan-ok sa mga kahimanang medikal ug sobrang pagpresyo.

Kung direktang paliton ang mga produkto gikan sa kumpanyang Sansure Biotech Inc. nga nagamanupaktura niini, mapalit ang mga makina sa presyong P1.75 milyon lamang, ug ang mga *test kit* sa presyong P600 kada usa.

Napulo ka lakang kontra kadaut ug pandemyang dala ni Duterte sa katawhan

Palpak ang tubag sa rehimeng Duterte sa pandemyang Covid-19. Lubong sa kagutom ug kawalay trabaho ang katawhan samtang padayon nga naghatag kadaut ang bayrus human ang halos tulo ka bulang *lockdown*.

Gisayang niini ang mga sakripi-syo sa katawhan sa usa sa pinakadugay nga *lockdown* sa tibuok kalibutan. Wala niini gipakusog ang sistema sa panglawas. Walay gihimong *mass testing* ug *contact tracing*. Nagpabilin kining buta sa gilapdon sa impeksyon. Gigamit lamang niini ang *lockdown* aron ibulsa ang binilyong pondo, pig-oton ang katawhan ug iratsada ang neoliberal nga mga palisiya ug pasistang lakang nga wala niini maaprubahan sa wala pa ang *lockdown*.

Kinahanglan na nga singilon ang rehimen sa pagkainutil, korapsyon, militarismo ug sayop nga pagprayoridad niini taliwala sa pandemya. Kinahangalang maghiusa ang katawhan aron iduso ang ilang mga demokratikong katungod ug interes.

1) Iduso ang libreng *mass testing* sa gubyerno imbes nga malukpanong mga kwarantina. Malukpanong magpalihok sa mga mamumuong panglawas ug boluntir para sa *contact tracing*.

2) Iduso ang hinanali nga pondo aron pakusgon ug tukuron ang mga pangpublikong ospital ug mga pasilidad medikal, hatagan og igong gamit-proteksyon ang mga mamumuong panglawas ug patas-an ang ilang sweldo. Iduso ang libreng pagpaospital sa mga pasyenteng adunay Covid-19 para maengganyo ang mga natak-

dan nga magpaeksamen.

Iduso ang pagpondo sa mga negosyong malukpanong magaprodyus og mga *testing equipment* ug mga gamit pangkaluwasan.

Dugangan ang pondo sa mga siyentistang Pilipino para sa pagpalambo sa bakuna.

3) Iduso ang paspas ug kumpletong paghatag og ayudang pagkaon ug pinansyal ug pabalik on sa trabaho ug panginabuhian ang katawhan aron pugngan ang malukpanong kagutom. Iduso ang temporaryong paghunong sa pagbayad sa singil sa kuryente, tubig, abang ug ibawal ang pagputol ug pagpalayas.

4) Iduso ang paghatag sa husto ug napanahon nga datos ug kritikal nga impormasyon kalabot sa pandemya. Ilunsad ang malukpanong kampanyang edukasyon sa mga komunidad aron ipataas ang syentipikong kaalam sa katawhan. Batukan ang pagpamig-ot sa estado sa gawasong pagpamahayag nga nagabara sa daloy sa impormasyon.

5) Iduso ang pag-atubang sa kadaut nga gibunga sa *lockdown* sa bulnerableng mga sektor sama sa tigulang, adunay mga kabilinggan (lakip ang kabilinggan sa hunahuna), mamumuong panglawas, mabdos ug kababayen-an sa pangkinatibuk-an, ingonman ang mga bakwit nga napalayas tungod sa militarisasyon ug mga kalamidad.

Iduso ang pagbuhi sa mga bilanggong pulitikal ug mga giaresto tungod kuno sa pagsupak sa *lockdown*.

6) Tangtangan ang anti-katawhang mga restriksyon sa pagbyahe ug trabaho. Tangtangan ang paantus nga mga tsekpoynt. Iduso ang kagawasan sa panagtapok sa luwas nga pa-

maagi sa mga komunidad ug pangpublikong espasyo.

Iduso nga himuong haum, nakatarget ug paspas ang pagpahamtang og mga kwarantinanang panglawas sa pinakagamay nga kayang langkob. Ipatuman kini sa demokratiko ug madaawat nga pamaagi, ug awhagon ang aktibong partisipasyon sa katawhan.

Tangtangan ang mga restriksyon sa lihoc sa mga mag-uuma. Iduso ang pag-atras sa mga yunit sa militar sa mga komunidad sa kabani-kanhan nga nagadala dili lang kahadlok, lakip na sa bayrus.

7) Iduso ang luwas nga trabahuan sa mga mamumuog ug empleyado ug iduso nga hatagan sila sa mga kumpanya og gamit-pangkaluwasan ug sanitasyon, ipailalum sila sa regular nga *testing* ug hatagan og dugang *hazard pay*.

Hatagan og subsidyo ang mga dyip, traysikel, bus ug uban pa aron mapahigayon ang pagbag-o sa ilang mga sakyanan ug hatagan sila og kumpensasyon.

8) Iduso nga pondohan ang mga eskwelahan aron luwas na kini nga maablihan. Dugangan ang mga klaserum ug eskwelahan ug mga magtutudlo. Ipatuman ang mas luag nga espasyo alang sa isports ug pagdula.

9) Pasikaron ang ekonomiya pinaagi sa paghatag og subsidyo ug tabang sa mga mamumuog, mamumuong panguma ug mga pamilyang ubos ang kita aron palagsikon ang demand ug lokal nga produksyon.

Patas-an ang suhulan ug itakda ang nasudnong minimum. Ibasura ang Labor Advisory 17 na gipahamtang sa rehimen niadtong Mayo 16 nga nagtugot sa mga kumpanya nga kibhangan ang suhol sa mga mamumuog sa ngalan sa pandemya. Hatagan og suporta ang miuling mga OFW.

"Napulo..." sundi sa panid 6

Iduso ang temporaryong paghunong sa pagpaningil sa abang sa yuta, ug pagkansela sa utang sa mga mag-uuma. Hatagan og subsidyo ang gagmayng mag-uuma para sa produksyon sa pagkaon. Libreng ipanghatag ang yuta sa mga nagtikad.

10) Suportahan ang mga gagmayng negosyo ug propesyunal aron makabalik sila sa trabaho sa luwas nga pamaagi ug padayon nga mokita.

Temporaryong ihunong ang pagbayad-utang sa gubyrno. Ihunong ang pagwaldas sa modernisasyon sa AFP ug pagpalit og mga armas alang sa "kontra-insurhensiya." Ihunong ang pagpaningil og buwis ilalum sa TRAIN, ibasura ang 10% buwis sa mga produktong petrolyo ug paubsan ang presyo sa mga palaliton. Ihunong ang paghatag og dugang nga insentiba sa dagkung negosyo samtang ginapuga ang katawhan. Pahamtangan og buwis ang kabtangan sa mga bilyunaryong kapitalistang Pilipino. AB

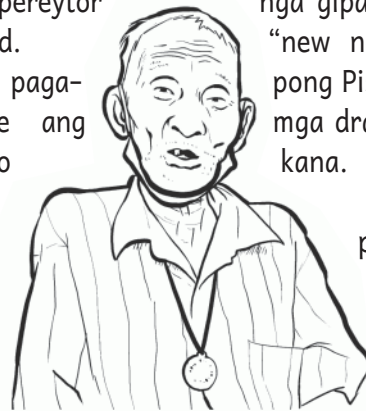
Mga drayber nga nanawagan og balik-pasada, gipreso

Unom ka drayber sa dyip ang gipreso sa mga pulis sa Caloocan City human magprotesta niadtong Hunyo 2 aron subling makapamasada. Kabahin ang protesta sa nasudnong kampanya alang sa pagbalik-pasada sa mga dyip sa pagpasiugda sa Pagkakaisa ng mga Samahan ng Tsuper at Operator Nationwide (Piston).

Lakip sa mga gipreso si Elmer Cordero, 72, ug ang Deputy Secretary General sa Piston nga si Ruben Baylon. Giaresto sila luyo sa hugot nga pagpatuman sa hustong distansya sa usag usa samtang nagprotesta.

Sa taho sa rehimen, anaa sa 36,243 pa lamang ka drayber ang nahatagan niini og ayuda. Wala pa kini sa katunga sa gibanabanang 240,000 drayber ug opereytor sa dyip sa tibuok nasud.

Sa Hunyo 22 pa pagatugutang makabyahe ang mga dyip sa Metro Manila. Bisan og wala masakyan ang mga mamumuong gioblig na nga mobalik sa trabaho niadto pang Hunyo 1.

Grabeng perwisyo ang gibunga sa maong pagbawal sa mga komyuter.

Aron makapamasada, gikinahanglang mokuha og espesyal nga permiso ang mga drayber. Prayoridad pa sa gubyrno ang pagtugot sa mga "modernong" dyip kumpara sa mga tradisyunal o karaang dyip. Dugang paantus usab sa mga tsuper ang pag-usab sa ruta sa byahe nga gipahaum sa ginatawag nga "new normal." Matud sa grupong Piston, daku ang malugi sa mga drayber sa maong mga pakana.

Miani og lapad nga suporta gikan sa lain-laing personahe ug organisasyon ang panawagang hinanali nga buhian ang mga drayber. AB

Mga OFW, gitagad nga daw basura

Hugot nga gikundena sa Migrante Philippines ang pagpasagad sa rehimen Duterte sa miuling mga *overseas Filipino worker* (OFW) nga nangtangong sa Metro Manila tungod sa pandemyang Covid-19. Anaa sa 24,000 kanila ang nag-agwanta sa dugay nga pagkapreso sa mga pasilidad pangkwarantina tungod sa langan nga *testing* ug pagproseso sa ilang mga resulta. Usa ka migrante na ang nagpakamatay. Usa ka grupo usab ang dugay nga gipahulat sa *airport* duol kung asa nakahanok ang basura, hinungdan kung nganong gisulti sa Migrante nga ginatagad sila sa rehimen nga daw basura.

Sukad Abril, mikabat na sa 36,000 ka migranteng Pilipino ang miuli sa nasud. Anaa sa 24,000 kanila ang duha ka bulan na nga nakakulong sa mga naghugot nga kwantina kung asa dili malikayan ang pagkatinakdanay. Wala gipanghatag nga ayudang pinansyal ug pagkaon ang Overseas Workers Welfare Administration kanila. Wala gihatag nga mga gamit pangkaluwasan ug sanita-

syon. Sa desperasyong makauli, pipila kanila ang nagbayad og P4,500 aron maeksamen sa Philippine Red Cross. Ingonman, daghan sa mga gideklarang negatibo sa sakit ang nagpositibo dihang gieksamen sila pag-abot sa tagsa-tagsa nilang mga prubinsya.

Mograbe pa ang ingon niining kahimtang sa pag-abot sa 42,000 OFW sa mosunod nga mga bulan.

Gibanabana nga 400,000 na ka OFW ang nawad-an og trabaho tungod sa resesyong dala sa pandemya. Giangkong sa hepe sa National Task Force-Covid 19 nga si Gen. Carlito Galvez Jr. nga dili sila andam alang sa ingon niini kadakung ihap sa mga OFW.

Sa lain-laing bahin sa kalibutan, kapin 5,300 na ka migranteng mamumuong Pilipino ang nagpositibo sa Covid-19. Anaa sa 357 na kanila ang namatay. Mas daghan pa ang nakulong sa tagsa-tagsa nilang mga trabahuan tungod sa mga *lockdown*. Wala silay ayuda ug pagkaon ug nagpakiluoy na aron tabangan silang makauli. Tulubagon kini sa mga heneral ni Duterte nga nagnguna sa palpak nga pag-atubang sa rehimen sa Covid-19. AB

Kababayan-ang Pilipino, hago ug dinaugdaug ilalum sa *lockdown*

Walay katugbang nga kadaut ang gidangatan sa katawhang Pilipino sa halos tulo ka bulang *lockdown* ug grabeng kainutilan ni Duterte sa pag-atubang sa pandemyang Covid-19. Ang kababayan-an, ilabina ang mamumuong kababayan-an, ang nagbagaud sa kalisud nga gibunga niini.

Anaa sa unahan sila sa pagsumpo sa Covid-19. Anaa sa 80% sa mga nars, ug dakung ihap sa mga duktor ug teknisyan ang babaye. Daghan kanila ang natakdan na ug anaa sa mga kwarantana tungod sa kawadon sa haum nga gamit-pangkaluwasan. Napuloan na ang namatay tungod sa impeksyon. Giagwanta nila ang 12-oras nga pagtrabaho tungod sa kakulang sa personahe. Daghan ang wala miuli sa ilang mga balay sa kahadlok nga matakdan nila ang ilang mga anak ug pamilya, ilabina nga dili sila regular nga ginaeksamen. Sa niaging mga bulan, ginaharang sila sa mga tsekpoynat sa pulis ug sundalo ug gipaantus sa kawadon sa pangpublikong transportasyon. Pinakagrape pa, mas ubos sa 22% ang nadawat nilang sweldo kumpara sa mga lalaking nars.

Nawad-an og trabaho ug kita ang mayorya sa mga mamumuong kababayan-an tungod sa *lockdown*. Ang mga trabaho nga daghan ang babaye ang naundang dihang mag-sirado ang mga eskwelahan, *mall*, upisina, *hotel* ug restoran. Ang mga sektor nga dinalian nga giablihan ni Duterte, sama sa konstruksyon ug mina, pulos adunay trabahong mas daghan ang lalaki.

Kapin katunga sa ihap sa mga impormal nga mamumuo ang babaye. Nagatrabaho sila sa mga negosyong pinakaapektado sa *lockdown* sama sa mga sari-sari *store*, *parlor*, tyangge ug karinderya. Niadtong miaging tuig, mas daghang babaye kaysa lalaki ang nag-abli og gagmayng negosyo. Lagmit nalugi na kining tanan sa kasamtangan.

Sa kabus nga komunidad, mga babaye ang napugos nga mopila og dugay aron makubra ang gikuripot nga ayuda. Niadtong 2015, upat ka

milyong babaye, kumpara sa 400,000 ka lalaki, ang nakalista sa programang 4Ps sa DSWD. Sila ang nag-unang namroblema kung paunsa paigoan ang gamay nga ayuda, ug kung asa mangita og dugang pagkaon alang sa ilang mga pamilya.

Sa kabanikanhan, apektado ang kababayan-an sa padayon ug nagkagrabeng pagsagayad sa produksyon. Mas daghang babaye kumpara sa lalaki ang walay yuta. Sa milabayng mga tuig, unom sa matag napulo ka babaye ang nagtrabaho isip dili bayad nga mga mamumuo sa mga agribisnes ug umahan.

Gipagrabe sa *lockdown* ang ilang sitwasyon ilabina nga wala na silay kita ug tigum, wala pa silay hinanali nga makuhaan og kita. Gipagrabe sa mga restriksyon sa pagbyahe ug kawad-on sa trabaho ang kawalay-kasigurohan sa kababayan-ang *overseas* Filipino worker (OFW). Daghan kanila nga nagatrabaho isip katabang sa panimalay, tindera ug sa uban pang sektor sa serbisyo ang gisitante na sa ilang mga amo. Miuli sila sa nasud aron lang matanggong og dugay sa mga pasilidad pangkwarantana. Lakip kanila ang mga mabdos.

Wala na nagahinan og pagtagad ang pag-atiman sa mga mabdos human itransporma ang mga ospital ug klinik ngadto sa mga pasilidad pang-emerhensiya. Napasagdan na usab ang pag-atiman sa mga nagpasusong inahan atubangan sa pagbinat sa huyang nga sistemang panglawas. Daghang bag-ong inahan ang wala na nakapabakuna sa ilang mga puya tungod sa kakulangon sa pondo ug rekurso. Gipagrabe sa *lockdown* ang kanhi nang luya nga pagbakuna sa mga puya batok sa

tipdas, *diphtheria* ug *polio*.

Midoble ang trabaho sa babaye sa pagluto, paglimpyo, paghugas sa plato, paglaba ug pagpamalengke. Sa duha ka ginikanan nga nagatrabaho, mas kasagaran nga ang mga inahan ang nagtangtang sa ilang mga trabahong propesyunal aron atimanon ang mga bata o tigulang. Kung ipatuman na ang pagtudlo sa balay, ang mga babaye ang mosalo sa maong dugang responsibilidad bisan pa og aduna silay laing trabaho.

Sulod sa mga balay, walay pangdependensa ang bulnerableng kababayan-an batok sa abuso ug sekswal nga pagpanglapas. Nagpasidaan na ang United Nations nga madugangan og 31 milyong kaso sa pang-aabuso sulod sa mga balay kung molungtad og unom ka bulan ang *lockdown*.

Ilalum sa anti-kababayan-ang paghari ni Duterte, misaka na ang tantos sa kabangis batok sa kababayan-an bisan wala pa ang *lockdown*. Sa taho sa pulis, misaka og 31% gikan 2018 hangtud 2019 ang mga kaso sa pagpanglugos, ug 15% ang mga kaso sa pagpangulata. Kadungan niini, nagtaho usab ang DSWD og 55% pagsaka sa ihap sa mga babayeng nakahiagum og sekswal nga pagpangabuso. Nabutyag na ang mga taho mahitungod sa mga pulis nga nagapangayo og sekswal nga mga pabor bugti sa *passes* ug mga menor-de-edad nga nalambigit sa prostitusyon. AB

Pagkibhang sa buhis ang "donasyon" sa mga bilyunaryo sa panahon sa Covid-19

Adlaw-adlaw, unod sa mga balita ang ginahatag nga mga "donasyon" sa dagkung negosyong gipanag-iyahan sa mga bilyunaryong kapitalis-tang komprador.

"Ania ang among mga kumpanya aron suportahan ang tanang pangingkamot, ug padayon kami nga nangita og pamaagi nga makatabang ug makasuporta," deklarasyon ni Kevin Andrew Tan, presidente sa Alliance Global Group Inc., kumpanyang nagakontrol sa Megaworld, Emperador Inc., Resorts World Manila ug McDonalds. Gipanghinambog niya nga nakahatag na siya og ₱603 milyong "donasyon."

Ingon niini usab ang pagpanghambog sa uban pang dagkung kumpanya sama sa SM, San Miguel, Bloomberry, Udenna, Aboitiz, Ayala Group, Globe Telecom, Jollibee, Metro Pacific, Coca-Cola, mga kumpanyang POGO, Filinvest, Okada Manila, TikTok, LBC, Pepsi ug PHINMA.

Sa panahon sa pandemya ug krisis, maingon nga maayong butang nga nagtampo ang tanan, ilabina ang mga bilyunaryo, aron makatabang sa pangingkamot sa nasud nga patigbabawan ang hulga sa pagkuyanap sa Covid-19. Apan ang pangutana: Tinuod ba gyud nga tabang ang mikabat na karon sa ₱20 bilyong gikan sa dagkung kumpanya?

Ang simpleng tubag: Dili.

Subay sa Revenue Regulation No. 9-2020 nga gipagula sa Bureau of Internal Revenue (BIR), ang mga donasyong salapi, kagamitan ug suplay panglawas, *relief goods*, ug ang pagpagamit sa mga kabtanagn "ang mamahimong tibuok nga makaltas sa buhis sa kinatibuk-ang kita sa mga nagtampo nga korporasyon o indibidwal."

Ang mga donasyon ang mamahimong ihatag sa nasudnong gubiyerno o unsamang ahensya niini, lakip ang mga lokal nga gubiyerno o mga korporasyon sa gubiyerno, o bisan sa mga rehistradong NGO, makitawhanong organisasyon, institusyon o pundasyon. Buot ipasabot, bisan

ang mga donasyon nila sa kaugalingong mga pundasyon ang makaltas sa ilang buhis.

Busa ang mga "pakapon" sa Jollibee ug sa McDonalds, ang mga PPE ug *relief goods* nga "gihatag" sa dagkung kumpanya, sa aktwal, pagabayaran sa gubiyerno sa porma sa kaltas sa buhis.

Niadtoong Abril 22, gianunsyo sa Department of Transportation nga pagabayaran niini og P35 milyon si Dennis Uy alang sa duha ka bulang pagpagamit sa duha ka barko sa 2Go isip pasilidad alang sa pagkwarantina sa mouling mga OFW. Sa misunod nga adlaw, nanghinambog si Uy nga dili na siya magpabayad ug siya na lang ang mogastos. Ang tinuod, mas daku ang makuha ni Uy kung kibhangan na lang og buhis ang giingon niyang ₱260 milyong gastuson niya.

Gawas sa makaltas nga buhis sa ilang mga donasyon, nahimo usab sa maong mga kumpanya nga padayon nga mapangwartahan ang ilang mga kabtangan nga natanggong panahon sa pandemya. Lakip dinhi ang mga lote o bilding nga gipagamit sa gipanghinambog nga mga "mega-swabbing" center sa Mall of Asia Arena nga gipanag-iyahan sa pamilyang Sy, sa Enderun Tent sa Taguig nga gipanag-iyahan sa Udenna Corporation ni Dennis Uy, ug sa Philippine Arena sa Bulacan nga gipanag-iyahan sa Iglesia Ni Cristo. Nalambigit usab sa pagpatukod og "mega-swabbing" center sa Palacio de Maynila ang mga Yap, Ayala, Razon ug Villar.

Sa mga pamahayag sa gubiyerno, daku ang pasalamat sa maong mga kumpanya. Ang tinuod, ang maong "tabang" pagabayaran sa gubiyerno sa presyong ₱511 milyon

ug pagapas-anon kini sa katawhan.

Pinaagi sa maong mga "donasyon", nahimo usab ibaligya sa maong dagkung kumpanya ang ilang mga produkto sa panahon nga paralisado ang ekonomiya ug negosyo. Gawas niini, nakakuha usab ang maong mga kumpanya og libreng adbertisement sa radyo ug telebisyon sa gubiyerno kung asa adlaw-adlaw sila nga ginapasalamatan.

Alang sa mga kapitalista, tinuod nga walay libre o ginahatag nga walay bugti. Ang mga "donasyon" nga ginapaagi sa lain-laing ahensya sa gubiyerno puhunan sa "utang kabubut-on" nga mamahimo nilang singilon sa mga higayon nga kinahanglan niini ang pabor sa umalabot. Pananglitan, ipahinumdom sa Filinvest Corporate City Foundation ang donasyon niining mga *test kit* sa lokal nga gubiyerno sa Muntinlupa kung motumaw ang mga hisgutanan sa mga gipanag-iyahan niining yuta sa maong lungsod.

Daku ang papel sa dagkung kapitalista sa mga programa sa Covid-19 sa rehimeng Duterte. Bisan ang pagdumala sa pagpangalap ug pagproseso sa datos sa Department of Health (DOH) ang ginakontrata sa Thinking Machines Inc., usa ka kumpanyang girekomenda sa Filinvest Corporation.

Ang natanggong usab nga programa alang sa *contact tracing* nga *staysafe.ph* ang gihimo sa Multisys, kasosyo ang uban pang mga pribadong kumpanya. Ang maong programa alang sa malukpanong pagpaniktik sa lihoc sa mga indibidwal sa ngalan sa pagpapaspas sa *contact tracing*. **AB**

Sosyalismo ug pag-atiman sa panglawas

Ang konsepto nga responsibilidad sa gubyrano ang pag-atiman sa panglawas sa katawhan unang giasdang sa Russia (ang pederasyong Soviet Union) ilalum sa sosyalistang estado ug pagpangulo sa lider komunistang si Vladimir Lenin. Niadtong 1920, gideklara niya: "Gisugdan nato ang usa ka bantugang gyera, usa ka gyerang dili nato tapuson dayon. Usa ka walay du-gong gyera nga ginaasdang sa mga hukbo sa mamumuo batok sa kagutom, katugnaw ug tipus, usa ka gyera alang sa usa ka matngon, maalam, adunay igong pagkaon ug baskog nga Russia."

Ayha natukod ang sosyalismo sa Russia, walay nasud nga adunay sistema alang sa katilingbanong pag-amoma sa panglawas. Kaylap kanhi ang sakit ug mga epidemya sa makatakod nga sakit tungod sa kasagarang makaluluoy, hugaw ug naghuot nga puloy-anan sa mga mamumuo ug masang anakpawis. Iya-iya ang mga duktor, o kaha ginapondohan sa mga humanitarian o relihiyosong institusyon. Daghan sa mga tawo ang wala nakadawat sa atensyong medikal.

Giusab kini sa sosyalismo kung asa ang panglawas sa katawhan ang ginailang responsibilidad sa estado. Taliwala sa pandemyang Spanish flu, gisugdan sa Soviet Union niad-

tong 1919 ang sentralisadong serbisyong panglawas alang sa tanan. Gitukod ang People's Commissariat for Public Health aron moatiman sa panglawas sa katawhan.

Niadtong 1924, gideklara sa gubyrnong Sobyet ang panglantaw nga ang mga duktor "kinahanglang adunay katakus nga tun-an ang kahimtang pangproduksyon ug katilingbanon kung nganong mitumaw ang sakit dili lamang aron tambalan ang sakit, kundili aron kaplagon ang mga pamaagi nga likayan kini."

Misunod sa tunob sa Soviet Union ang mga kapitalistang nasud sa Europe ug sa laing bahin sa kalibutan. Nahimong batakang tatak kini sa sosyalistang sistema kanhi sa China

ug sa dakung bahin sa kalibutan. Ang sumbanan sa Soviet Union ang nahimong inspirasyon sa mga mamumuo ug masang anakpawis sa tibuk kalibutan aron baktason ang dalan sa sosyalistang rebolusyon.

Sa US ug bisan sa kanhing mga sosyalistang nasud, pipila ka dekada na nga ginatamparos sa ng neoliberalismo ang sistema sa pangpublikong panglawas. Tungod niini, labing daghang katawhan ang wala nakadawat og igong serbisyong panglawas. Sa Cuba na lamang, ug pipila ka nasud ang padayon nga nag-asdang sa sosyalismo, makita ang mauswagon nga sistema sa pag-atiman sa estado sa pangpublikong panglawas.

Ginapakita sa pandemyang Covid-19 dili lang ang panginahanglan aron pakusgon ang sistema sa pangpublikong panglawas, kundili ang tukuron ang usa ka tinuod nga demokratikong estado nga tinuod nga magprayoridad ug magatiman sa interes ug kaayuhan sa katawhan. AB

Utang sa nasud, mikabat na sa P8.7 trilyon

GINAPAHIMUSLAN SA ADIK sa utang nga rehimeng Duterte ang pandemyang Covid-19 aron makakuha og dagkung pautang sa takuban sa subling pagpasikad sa ekonomiya ug paghatag og ayuda. Sulod lamang sa tulo ka bulan, miutang ang rehimen og \$5.5 bilyon (P275 bilyon) gikan sa mga bangko ug imperyalistang institusyong pangpinansya. Tungod niini, mikabat na sa P8.7 bilyon ang nasudhong utang nga pagabayaran sa katawhan. Nagpasabot kini sa P79,945 nga utang sa kada Pilipino, mas taas sa 27% kumpara niadtong makalingkod si Duterte sa poder.

Pinakaulahi sa mga utang ang \$750 milyon (P37.5 bilyon) sa rehimen mula sa Asian Infrastructure Investment Bank ug Asian Development Bank (ADB). Nauna na dinhi ang \$1.7 bilyon (P85 bilyon) gikan sa ADB ug \$700 million (P35 billion mula sa World Bank. Nakatakda usab nga magbaligya ang rehimen og mga bono o papeles sa pagpangutang hangtud \$2.35 bilyon (P117.5 bilyon).

Pope Francis: Pondo sa pagpalit og armas, igahin sa panukiduki

NANAWAGAN NIADTONG MAYO 31 si Pope Francis nga "matandon unta ang konsensya sa mga lider aron sa ingon, ang hilabihan ka dakung kantidad alang sa pagpalit og mga armas ang igahin sa pagpatuman sa panukiduki, aron mapugngan ang mga kadaut sa umalabot."

Matud niya, gikinahanglan sa mga lider nga "motan-aw og layo, tabangan ang mga nanginahanglan karon ug magpatuman og pangmalungtarong mga solusyong sosyo-ekonomiko."

Ginasuportahan sa PKP ang panawagan ni Pope Francis. Matud sa Partido, usa kini ka hinanaling panawagan ilabina atubangan sa nagkagrabeng militarismo ug pasismo sa mga gubyrano sa lain-laing bahin sa kalibutan samtang padayon nga naghatag kadaut ang pandemya.

Lakip dinhi ang rehimen ni Rodrigo Duterte nga nagduso sa pagpalit sa bag-ong mga helikopter, bomba, kanyon ug uban pang gamit panggyera batok sa katawhang nakigbisog. Uyon sa panawagan sa Santo Papa, kinahanglang ipanawagan sa katawhang Pilipino nga ipunting ang pondong panggyera ni Duterte sa panukiduki ug pagpatuman og mga lakang sa panglawas ug ekonomiya aron mapagaan ang kalisud nga nasinati nila.

"Dili ko makaginhawa..."

Ang kasuko luyo sa mga protesta sa US

Adlaw-adlaw ang mga protesta sa katawhang US sa tanang estado sa nasud sukad nga mapatay sa pulis ang itum nga Amerikanong si George Floyd niadtong Mayo 25. Taliwala sa pandemya, midagsa sa kadalanan ang liboan ka katawhan aron kumprontahon ang pulis ug ipadangat ang nanglapaw nilang kasuko. Nakighiusa kanila ang katawhan sa 20 ka nasud. Nagkahiusa sila sa panawagang Black Lives Matter (mahinungdanon ang kinabuhi sa mga itum) isip tubag sa rasismo nga nahiaguman sa mga itum tungod sa kolor sa ilang panit ug kahimtang sa katilingbang Amerikano. Lakip sa mga nakighiusa ang International League of Peoples' Struggle. Misalmot usab sa mga protesta ang Anakbayan-USA.

Si Floyd, 46, usa ka mamumuong nawad-an og trabaho tungod sa *lockdown* sa gubyrno sa Minnesota kalabot sa Covid-19. Giaresto siya sa upat ka pulis sa suspetsang pekeng kwarta ang gibayad niya sa tindahan. Namatay siya tungod sa pagluhod sa usa ka pulis sa iyang liog sa halos siyam ka minuto. "Dili ko makaginhawa" ang ulahi niyang mga pulong. Ingon niini usab ang nabati sa daghang itum sa US sa grabeng rasismo ug mga rasistang pagpatay sa nasud. Matud sa awtopsiya, positibo si Floyd sa Covid-19.

Nanglapaw nga kasuko

Miigting ang rasismo partikular batok sa mga itum nga Amerikano ilalum sa pasistang gubyrno ni US President Donald Trump ug pagpanulsol niya sa kasilag sa mga itum, kababayan-an ug mga minorya. Sa unang tuig pa lang sa iyang pangatungdanan, misaka og 13% ang mga *hate crime* (bangis nga krimen nga gitukmod sa pagkasilag sa kaliwatan, relihiyon, kasarian, o uban pa). Labaw pang misaka ang maong tantos sa misunod nga mga tuig, kung asa halos katunga sa mga biktima mga itum.

Sukad Enero 2015 hangtud Mayo 2020, dili moubos sa 1,260 ka itum nga Amerikano ang gipusil ug napatay sa mga pulis. Wala pay labot sa maong datos ang mga napatay

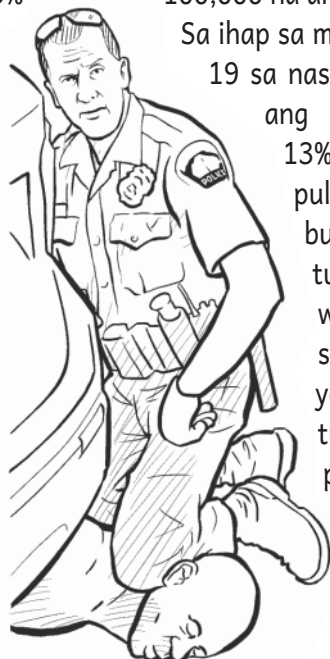
samtang anaa na sa ilang kustodiya o gipatay sa pulis sa lain pang pamaagi, sama sa kaso ni Floyd.

Sa kasaysayan sa US, pana-panahon nga motumaw ang pagbuswak sa kolektibong kasuko sa katawhan tungod sa rasistang pagpatay sa mga itum. Ang mga protesta sa inhustisya sa kaliwat niining ulahi, ug partikular sa brutal nga pagpatay sa pulis sa mga itum, gipadilaab sa magkasunod nga kaso nga mibiktima kang Floyd ug sa lain pang 83 sulod lamang niining tuiga.

Mas lalum nga kasuko

Labaw pa dinhi, ang nagdilaab nga mga protesta hugot nga nalambigit sa pang-ekonomiyang inhustisya nga nag-unang nagpaantus sa mga itum. Labaw kini mitataw sa panahon sa pandemyang Covid-19, kung asa kapin 1.8 milyon na ang nagkasakit sa US, ug kapin 100,000 na ang namatay.

Sa ihap sa mga nasawi sa Covid-19 sa nasud, mokabat sa 1/3 ang itum, bisan pa og 13% lamang sila sa populasyon. Ang maong bulnerabilidad dili tungod sa ilang kaliwat, kundili epekto sa kapakyas sa gubyrnong US nga motubag sa krisis panglawas, ug nakatrensera na nga mga palisiya sa nasud. Ayha pa man mikuyanap

ang sakit, giantus na sa mga itum ang ubos nga suhulan, kawad-on sa serbisyong panglawas, disempleyo, pabalay ug uban pang batakang panginahanglan.

Ginalangkoban usab sa mga itum ang dakung bahin sa kapin 21 milyong mamumuong Amerikano nga nawad-an og trabaho sukad Mayo. Mikabat na karon sa 16% ang tantos sa disempleyo sa US, nga mas grabe kaysa sa krisis sa pinansya niadtong 2008. Sa nagapadayon nga pagkunhod sa ekonomiya sa US ug sa gidahum nga paggrabe niini, pinakabug-at ang lamparos nga masinati sa mga itum. Pipila ka hugna nga mas gikasuko nila ang krisis sa panginabuhian kaysa sa bayrus o rasismo.

Gakahitabo usab ang adlaw-adlaw nga mga protesta atubangan sa pasismo sa gubyrnong Trump. Ang mga kalihukan ginasalmutan dili lamang sa mga itum kundi sa mamumuog ug hatungang hut-ong gikan sa lain-laing kaliwatan. Gibutyag ni Trump ang kaugalingon isip bangis nga pasista nga determinadong pahilumon ug sumpuon ang nagkadakung mga protesta. Mitumaw ang pasistang uyok sa gubyrnong US samtang nagkadunot ang mga dekorasyon niining burges-demokratiko.

Sa kahadlok nga molapad pa ang mga protesta, giatake kini sa pwersa sa estado gamit ang *tear gas*, mga gomang bala, wisik sa kemikal ug uban pang mapanumpuon nga pamaagi. Gipalihok na usab ang National Guard sa daghang lokal nga gubyrno sa US aron pakusgon ang pulisya sa pagsumpo sa mga protesta. Nagpahamtang usab og mga *curfew* apan wala niini napugngan ang pagdagsa sa kalsada sa nasuko nga katawhan.

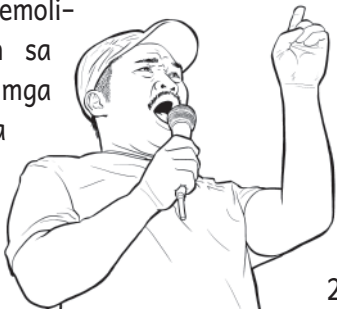
Mikabat na sa kapin 500 ang giaresto, lakip ang 20 ka tawong-midya. Napuloan pa ka tawong-midya ang naigo usab sa *tear gas*, gomang bala ug *pepper spray*. **AB**

2 ka lider masa, brutal nga gipatay sa Eastern Visayas

Duha ka lider masa ang magkasunod ug brutal nga gipatay sa mga ahente sa estado sa Eastern Visayas niadtong Mayo. Parehong gibaharan ug gibansagang mga kriminal ug terorista sa National Task Force to End Local Communist Armed Conflict (NTF-ELCAC) ang mga biktima.

Niadtong Mayo 28, nakaplagan ang patayng lawas ni Carlito Badion (Ka Karlets), nasudnong pangkinatibuk-ang kalihim sa Kalipunan ng Damayang Mahihirap (Kadamay), sa Pagsanga-an, Riverside, Ormoc City, Leyte. Gidagit sa mga armadong lalaki si Badion niadtong Mayo 26 ug gituhang gidala sa Barangay Guintigui-an ug didto gitortur. Matud sa mga nakakita sa patayng lawas, posibleng namatay ang biktima sa hampak sa kahoy sa ulo. Adunay kabilinggan sa tiil si Badion tungod sa *polio*.

Naila si Badion isip lider sa pagkibisog sa mga kabus sa kasyudaran, lakip sa mga barikada sa katawhan batok sa demolision, okupasyon sa abadonadong mga pabalay ug sa mga kampanya alang sa pabalay. Nanguna usab siya sa pagbatikos sa

Oplan Tokhang ug kontra-kabus nga "gyera kontra-droga" ni Duterte.

Gipagawas sa mga pulis ang kaso isip simpleng kawat ug pagpatay aron tabunan ang pangpultikang motibo sa pagpatay sa iladong lider masa.

Niadtong Mayo 29, gipatay sa mga elemento sa 43rd IB ang lider mag-uuma nga si Allan Aguilando (Mano Boy), lider sa Northern Samar Small Farmers Association, sa Barangay New Rizal, Catarman, Northern Samar. Gipusil siya sa likod sa iyang ulo. Giluba usab ang iyang nawong.

Gipangulohan ni Aguilando ang mga kampanya batok sa militarisasyon ug magkasunod nga delubyong nanggun-ob sa prubinsya. Nanguna usab siya sa martsa sa mga Samareñong mag-uuma padulong sa Maynila niadtong 2016 ug 2018 aron panubagon ang mapasagarong rehimen ug manawa-

gan og ayuda. Aron makakubra og ganti, gipagawas sa 43rd IB nga lider kuno sa hukbong bayan ang biktima ug napusilan sa usa ka engkwentro.

Pag-aresto. Sa Las Navas, gigtaptapan sa mata, gigapos ug giaresto sa mga elemento sa 803rd IBde ang mag-uumang sila Carlos Baluyot, Alvino Lucapa ug usa ka menor-de-edad sa Barangay Logging niadtong Hunyo 1. Si Baluyot usa ka lider sa Alyansa san mga Parag-uma Kontra-kagutom san Las Navason nga aktibong mibatikos sa militarisasyon sa ilang komunidad.

Sa Western Samar, gidakop sa mga sundalo ang mga mag-uumang silang Cosme Cabangunay ug iyang mga anak nga silang Jevie ug Jason niadtong Mayo 27 sa Barangay Canvais, Motiong.

Gidagit usab sa mga elemento sa 85th IB ang mag-uumang silang Marvin Lotero ug Wilmar Marinas sa Barangay Mabini, Lopez, Quezon niadtong Hunyo 2. Wala pa gihapon sila nakaplagan hangtud sa kasamtangan.

Ang tanang gidakop giakusahang myembro sa hukbong bayan. **AB**

Pagpanunog sa Opol ug uban pang bakak

GITIN-AW SA BAGONG Hukbong Bayan (BHB)-Misamis Oriental nga walay kalambigitan ang Pulang hukbo sa gibalitang pagpanunog sa armadong ginsakpan sa upat ka balay ug usa ka simbahan sa Barangay Limonda, Opol niadtong Mayo 28. Daku ang posibilidad nga ang pagpanunog binuhatan sa 403rd IB nga nagbalitang misinggit pa kuno og "Mabuhang NPA" ang mga nalambigit. Bugtong ang mga sundalo ang anaa sa lugar sa maong higayon.

Gipanghimakak usab sa BHB sa North Eastern Mindanao Region nga patay na sila Ka Maria Malaya ug Ka Joaquin Jacinto, parehong tigpamaba sa rebolusyonaryong kalihukan, sa "serye sa panagsangka" niadtong Mayo 14-19. Gipagawas sa 401st IB nga napatay ang duha ka kauban, duyog sa 18 pa, aron padak-on ang makuha nilang ganti niadtong Mayo 28. Ayha niini, gitanyag ni Duterte og P2 milyon ang kinsamang "makatudlo" sa mga "kumander" sa kalihukan.

ANG BAYAN Hunyo 7, 2020

AFP nagwaldas og P25 milyon sa 1-araw ka atake

NAGWALDAS OG P25 milyon ang Armed Forces of the Philippines (AFP) gikan sa pondo sa katawhan sa gipahigayon niining pag-atake niadtong Mayo 14 sa Sityo Hayon, Libas Sud, San Miguel, Surigao del Sur.

Sa usa ka adlaw nga atake, walo ka bomba nga tig-230 kilo ang gihulog sa mga eroplanong iggugubat nga FA-50. Gawas niini, giistraping og kalibre .50 nga masinggan ang lugar, unom ka beses nga gikanyon ug 24 ka hugna nga gibomba sa mga helikopter. Dili moubos sa ₱22.4 milyon ang gigasto sa militar alang niini. Mokabat usab sa ₱2.5 milyon ang gigasto sa pagpalupad sa mga helikopter ug FA-50. Gibanabanang ₱20 milyon pa ang gigasto alang sa sweldo, pagkaon, *hazard pay* sa 600 ka sundalo ug pulis.

Ang atake niadtong Mayo 14 kabahin sa 20 ka adlaw nga operasyong kombat sa militar ug pulis sa lima ka lungsod sa utlanan sa Surigao del Sur ug Agusan del Sur. Gibomba niini ang usa ka kampo sa BHB.

Gihatagag pasidungog sa BHB-NEMR ang lima ka Pulang manggugubat nga namatay sa grabeng pagpangatake sa AFP. Kadungan niini, giila usab sa BHB sa rehiyon ang uban pang mga martir nga naghalad sa kinabuhi sa milabayng duha ka bulan.

100 ka Lumad, giaresto sa Northern Mindanao

Kapin 100 ka Lumad ang giaresto sa lain-laing bahin sa Northern Mindanao sa mga operasyong kombat sa Armed Forces of the Philippines (AFP) sa miaging tulo ka bulan.

Pinakatataw dinhi ang pag-aresto sa 88th IB niadtong Mayo 18 sa kapin 100 ka mag-uuma ug Lumad sa Sityo Balaas ug Airburn sa Barangay Mabuhay; ug Nabangkal sa Barangay Magkalungay, San Fernando, Bukidnon. Giakusahan silang myembro sa hukbong bayan ug gidetine sa hedkwarter sa 88th IB sa Maramag.

Mibakwit usab ang 700 ka residente sa Sityo Sta. Rita ug San Roque sa Barangay Sinanglanan, Malaybalay City tungod sa grabeng operasyong militar sa ilang komunidad niadtong Mayo 14. Dala ang

ilang mga gialimahang hayop, nagpasangtawyo sila sa kasikbit nga Sityo Malagap.

Mikabat sa 645 ka tropa sa 8th, 88th, 60th ug 56th IB ang naglunsad og nakapokus nga operasyon militar sa Malaybalay City, San Fernando ug Cabanglasan.

Sa Agusan del Norte, giaresto sa mga elemento sa 23rd IB niadtong Mayo 16 sa Sityo Cabalalahan, Guinabsan, Buenavista ang duha ka mabdos na nailang sila “Apay” ug “Wena.” Gidetine karon ang mga biktima sa hedkwarter sa 23rd IB sa parehong

lungsod. Dili usab tin-aw kung unsa ang kasong gipasaka batok kanila.

Pagsunog sa kabalayan, eskwelahan

Nataho niadtong Marso 16 ang pagsunog sa mga elemento sa militar sa mga balay ug eskwelahang elementarya sa mga Lumad sa Barangay San Vicente, Esperanza, Agusan del Sur. Gipahigayon ang pagpanunog human ang usa ka misengkwentro nga nagresulta sa lima ka kaswalti sa sundalo. Usa ka adlaw ayhan niini, nagbakwit ang mga residente sa maong komunidad tungod sa subsub nga operasyon ug pagpanghasi kanila sa militar. Unom ka Lumad ang giaresto sa militar aron interogahon. AB

Komboy sa ICRC, gipig-ot sa militar

GIHARANG UG ARBITRARYONG gidetine sa mga elemento sa 9th Special Forces Company ug pulis ang komboy sa International Committee of the Red Cross sa Lianga, Surigao del Sur niadtong Marso 29. Nataho nga sakay niini ang duha ka samarong Pulang manggugubat nga silang Jea Angeles Perez ug Noel Dadang. Ang gihimong pagharang ug pagdetine sa unsa mang sakyanang adunay simbolo sa pulang krus usa ka kalapasan sa internasyunal nga makitawanong balaod.

Human ang interogasyon, gigwardyahan na sa militar ang komboy sa pagbyahe niini ngadto sa usa ka ospital sa Tagum City. Kasamtangan na nga nagpatambal ang duha sa nahisgutang lugar apan bantay-sirado sa militar.

Mga opensiba sa CPI-Maoist

DISESAYS KA ARMAS, mga *ammo vest*, magasin, bala, ug radyong pangkomunikasyon ang nasakmit sa mga Pulang manggugubat sa Communist Party of India (CPI)-Maoist sa malampuson nga ambus sa Minpa, Sukma District sa Chattisgarh niadtong Marso 21. Disesyete ka *jawan* (pulis) ang namatay ug 15 usab ang samaron.

Duha ka pulis usab ang namatay ug tulo ang samaron sa ambus sa mga pulang manggugubat sa Gadchiroli District, India niadtong Mayo 17.

Ang mga aksyong militar sa CPI-Maoist giglunsad isip silot sa mga pulis nga nagpalayas sa mga komunidad para sa pagsulod sa magunubong mina.

Buhian si Huzaifa Halabiya Bader!

NAGPADAYAG SA PAKIGHIUSA ang Partido Komunista ng Pilipinas sa panawagan sa katawhang Palestinian sa paglingkawas kang Huzaifa Halabiya Bader nga arbitraryong giaresto sa gubyernong Israel niadtong Mayo 25. Si Baser, nga una nang giaresto niadtong June 2018 ug gibuhian niadtong Disyembre 2019, ang subling gidetine nga walay kaso ug pagtaral.

Lakip si Bader sa 5,000 ka Palestinian nga bilanggong pulitikal nga giaresto ug gidetine karon sa gubyerno sa Israel. Gibanabanang 500 kanila ang nagpailalum sa “administratibong detensyon,” nga gipahumot nga tawag sa Israel sa detensyon sa mga Palestinian nga gidakop nga walay kaso ug pagtaral.

Ang madugoong rekord sa Elbit Systems

NAG-UNANG NAKAPAHIMULOS SA madugoong pagkubkob ug pagsakop sa Israel sa Palestine ang Elbit Systems, ang pinakadakung kumpanyang Israeli nga nagamanupaktura og himanang iggugubat. Naghakop kini sa hilabihan ka dakung tubo pinaagi sa pagsuplay og armas sa mga pwersang militar sa Israel sa madugoong pagsumpo sa katawhang Palestinian.

Lakip sa ginamanupaktura niini ang Hermes 450 *drone* nga adunay kapasidad nga magdala ug magpabusikad og mga misayl nga Hellfire. Lakip kini sa mga nag-unang armas nga gigamit sa Israel sa pagkubkob sa Gaza Strip niadtong 2014. Mikabat sa 2,314 sibilyan ang namatay ug 17,125 ang nasamdan sa maong pagpanggun-ob. Lakip sa napatay ang 164 ka bata.

Mikabat na sa 28 ang mga gubyernong migamit og mga *drone* sa Elbit. Lakip dinhi ang Pilipinas nga mipalit og 12 ka *drone* (tulo ka Hermes 450 ug siyam ka Hermes 900) niadtong 2017 ilalum sa AFP Modernization Program. Nagkantidad ang mga *drone* og ₱8 bilyon sa kinatibuk-an. Duha ka Hermes 450 na ang napadala sa kumpanya sa Pilipinas niadtong milabayng tuig.